

KS-23/01155

Yttrande ang. medborgarförslag – Återinför timtaxa på förskolan

Verksamheten tackar för mottaget medborgarförslag.

Nuläge

I Norsjö kommun tillämpas sedan 2018-01-01 fast maxtaxa. Det innebär att vårdnadshavare betalar en fast avgift för förskola oavsett hur många timmar barnet spenderar på förskolan.

Förskolan är en pedagogisk verksamhet för barn vars vårdnadshavare arbetar, studerar, är arbetssökande eller föräldralediga. Vid arbete och studier ska schema läggas utifrån arbets- och studietid. Ingen tid mer än detta är tillåten enligt Skollagen och kommunens riktlinjer. Är vårdnadshavare arbetssökande eller föräldraledig har barnet rätt till förskola i 15 h/v.

Norsjö kommun tillämpar maxtaxa vilket innebär att taxan baseras på vårdnads-havarens inkomst, upp till maxtaxans tak. Barn som omfattas av allmän förskola har rätt till 15 h/v avgiftsfritt och deras avgift reduceras därför när deras schemalagda tid överstiger 15 h/v.

Skolverket anger avgiftsnivåer för maxtaxa år 2023 enligt följande:

1. För det första barnet är avgiftstaket 3 procent men högst 1 645 kronor.
2. För det andra barnet är avgiftstaket 2 procent men högst 1 097 kronor.
3. För det tredje barnet är avgiftstaket 1 procent men högst 548 kronor.

Debitering sker 12 månader per år.

Vid ett barns sjukfrånvaro som överstiger 14 kalenderdagar i följd kan vårdnadshavare befrias från avgift om den kan visa upp läkarintyg, Under ledighet eller semester betalar vårdnadshavaren dock för platsen.

Omvärldsanalys

Av Skolverkets rapport ”Avgifter i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg” framgår att en majoritet av kommunerna debiterar samma avgift oavsett barnets vistelsetid. I glesbygdskommuner var det något mindre vanligt med samma taxa oavsett barnets vistelsetid. Ett fåtal kommuner tillämpade enligt rapporten timtaxa med inregistrering, det vill säga att barnet registreras när det kommer och när det går och att avgiften sedan beräknas utifrån antalet vistelsetimmar under månaden.

Skolverket har i rapporten ” Avgifter i förskola och fritidshem” redogjort för vilka effekter olika typer av taxor kan ge på familjers ekonomi, familjers efterfrågan på platser samt relationen mellan vårdnadshavare och personal.

Skolverket skriver att avgiftsnivån bör vara sådan att en familj kan betala avgiften för förskolan utan att behöva söka socialbidrag för att uppnå en skälig levnadskostnad. Skolverket konstaterar också att avgifterna rymmer en social faktor då tidsrelaterade taxor i kombination med en hög avgiftsnivå kan göra att familjer med små ekonomiska marginaler väljer en kortare närvarotid än vad barnet har behov av. Det blir då föräldrarnas ekonomi och inte barnets eller familjens behov som styr barnets närvarotid. Tidsrelaterade taxor ökar dock möjligheten för föräldrarna att själva påverka avgifterna.

Av rapporten framgår vidare att det finns nackdelar med tidsrelaterade taxor. Taxor med många tidsintervaller kan medföra att barnens närvaro blir oregelbunden och splittrad och att det blir svårare att bedriva en väl fungerande pedagogisk verksamhet. Tidsrelaterade taxor kan även försvåra kontakten mellan personal och vårdnadshavare om personalen ska ha en kontrollfunktion gällande barnens faktiska tid på förskolan.

Tidsrelaterade taxor kan även innebära att avgifterna ges en styrande roll som inte tar hänsyn till det pedagogiska innehållet i verksamheten.

Slutsats

Utifrån att Norsjö kommun använder sig av maxtaxa och att det finns ett antal nackdelar med timbaserad taxa, främst att familjers ekonomi kan få större vikt än barnets behov av förskola samt att den pedagogiska verksamheten kan bli lidande om de inskrivna barnen har oregelbundna tider. Verksamheten anser att relationen mellan förskolelärare/barnskötare, vårdnadshavare och i slutändan barnet är grunden för ett gott samarbete med barnets bästa i centrum och då timtaxa skulle kunna försämra denna relation talar det för att använda fast taxa.

I dag följer Norsjö kommun upp schemaläggning på barn och använder sig av maxtaxan enligt Skolverkets beskrivning.

Verksamheten ser inte något behov av förändring gällande taxa i enlighet med ovanstående slutsats.

Camilla Hedlund
Verksamhetschef utbildning